

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1484

av Patrick Reslow (M)

Avskaffande av straffrabatten för personer som fyllt 18 år

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över brottsbalkens bestämmelser rörande straffmätning och val av påföljd för personer som fyllt 18 år och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I Sverige är myndighetsåldern 18 år. Detta innebär att varje individ som uppfyllt denna ålder innehar fullständiga rättigheter och skyldigheter i samhället (om vi bortser från rätten att köpa alkohol på Systembolaget). Trots detta låter den svenska strafflagstiftningen inte en myndig person ta fulla konsekvenser för sitt agerande. I BrB 29:7 stadgas följande om straffmätningen för personer under 21 år:

Har någon begått brott innan han eller hon fyllt tjuogoett år, ska hans eller hennes ungdom beaktas särskilt vid straffmätningen. Rätten får då döma till lindrigare straff än vad som är föreskrivet för brottet.

För brott som någon har begått innan han eller hon fyllt tjuogoett år får inte dömas till svårare straff än fängelse i tio år. Om fängelse på längre tid och på livstid är föreskrivet för brottet eller om det följer av 26 kap. 2 §, får dock dömas till fängelse i högst fjorton år.

I BrB 30:5 står dessutom följande:

För brott som någon begått efter det att han eller hon fyllt arton men innan han eller hon fyllt tjuogoett år får rätten döma till fängelse endast om det med hänsyn till gärningens straffvärde eller annars finns särskilda skäl för det.

Högsta domstolen har i mål NJA 2000 s. 421 meddelat riktlinjer för straffmätningen, som domstolarna idag tillämpar. Enligt denna ska en 15-åring dömas till 1/5 av straffet som en vuxen person skulle ha fått, en 16-åring 1/4, 17 år 1/3, 18 år 1/2, 19 år 2/3 och

en 20-åring 3/4. Denna tillämpning görs även för bötesstraff, där det högsta straffet för 18–20 åringar är 120 dagsböter.

Innebörden av detta är alltså att en myndig person som begår brott inte behandlas som myndig i lagstiftningen. Detta hänger samman med att lagregeln utformades när myndighetsåldern var 21. Därför borde man se över möjligheten att myndiga personer får ta fullt ansvar för sina handlingar.

Patrick Reslow (M)